

Vanhus- ja vammaisneuvosto/Lausunto Parkanon kaupungin strategialuonnos.

Parkanon kaupunginhallitus pyytää kaikilta valtuustoryhmiltä sekä nuorisovaltuustolta, vanhus- ja vammaisneuvostolta lausunnot 10.10.20225 mennessä kuntastrategian luonnoksesta ja sen muutostarpeista. Lausuntojen pohjalta kaupunginhallitus valmistelee päivitetyn kuntastrategian. Johtoryhmätyöskentelyssä lausunnot lähetettyä vielä voimassa olevaa strategialuonnosta on muokattu vain vähäisiltä osin. Vaikka strategialuonnos pohjautuu olemassa olevaan, on kyseessä kuitenkin uusi strategia kaupungille ja kaikki strategiset valinnat ovat auki.

Kuntalain 37§:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Kuntastrategian tulee perustua

- 1) arvioon kunnan nykytilanteesta sekä
- 2) tulevista toimintaympäristön muutoksista ja
- 3) niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen.
- 4) lisäksi tulee määritellä toteuttamisen arviointi ja seuranta.

Onnistuneella strategian määrittelytyöllä tuetaan palveluiden ja palvelutarpeiden vastaavuutta sekä tuetaan kuntalaisten toimintakykyä ja aktiivisuutta. Päätöksenteossa tulee korostaa tiedolla johtamisen huomiointia.

Strategian tulee tiivistää kokonaisuus, millaisena kaupunki itsensä näkee ja millainen se haluaa tulevaisuudessa olla yhteisönä ja toimijana. Kaupungin tulee pyrkiä kehittymään ja strategiassa teemojen tulee liittyä kaupungin vetovoimaisuuteen, elinvoimaisuuteen ja kuntalaisten hyvinvointiin.

- 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- 2) palvelujen tuottaminen
- 3) omistajapolitiikka
- 4) henkilöstöpolitiikka
- 5) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- 6) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Parkanon kaupungin strategiakärjet on jaettu neljään osa-alueeseen:

- 1) Onnellinen ja eloisa Parkano
- 2) Osaava ja verkostoitunut Parkano
- 3) Yrittävä ja elinvoimainen Parkano
- 4) Toimiva ja kestävä Parkano

Yleisiä huomioita strategiaan

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus ei poistanut kuntien velvoitteita ja tarvetta huolehtia omalta osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistä omassa toiminnassaan. Edelleenkin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen pohjautuu vahvasti kuntien ja muiden toimijoiden (yhdistykset, järjestöt, seurakuntat) sekä uutena asiana hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Kuntien tehtävä on edistää hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien seurojen, yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.

Hyvinvointisuunnitelma rakennetaan valtuustokausittain ja sen lähtökohtana ovat kaupunkistrategia sekä tilasto- ja tutkimustietoon perustuva selvitys asukkaidemme hyvinvoinnista ja terveydestä sekä arjen

turvallisuudesta. Hyvinvointisuunnittelutyön avulla johdetaan, ohjataan ja kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä tavoitteena asukkaiden elämänlaadun parantuminen.

Kaupunkistrategian määrittelytyössä on otettava huomioon hyvinvointisuunnitelmassa esiin nostetut tulevaisuuden painopisteet. Laajalla määrittelytyöllä tuemme palveluiden vastaavuutta sekä kuntalaisten toimintakykyä ja aktiivisuutta. Asukkaidemme hyvinvointia rakennetaan yhteisesti varhaiskasvatuksen, oppimisen sekä kulttuuri-, seura- ja yhdistyspalveluiden sekä vapaa-aikapalveluiden kautta kaiken ikäisille parkanolaisille saumattomalla yhteistyöllä. Edellä mainituilla palvelukokonaisuuksilla on merkittävä terveyttä ja hyvinvointia tukeva sekä syrjäytymistä ja pahoinvointia ennaltaehkäisevä rooli kaikissa ikäluokissa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirryttyä hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle kaupunkimme suurin toimiala ja palvelualue on sivistystoimi. Lapsen/nuoren oppimisen ja kasvamisen alkuvaiheen riittävät panostukset mm. varhaiskasvatukseen, esikouluun ja alkuopetukseen ja opiskeluun takaavat mahdollisuudet tasa-arvoon ja ennaltaehkäisevät syrjäytymistä parhaiten.

Ennaltaehkäisevien palvelujen tuottamisen näkökulmasta kaupungissa toimivat yhdistykset ja seurat tulevat olemaan tulevaisuudessa merkittävässä roolissa palvelujen tuottajina kaupungin oman toiminnan ohella. Strategiassa yhdistysten ja seurojen toimintaedellytyksiin tulee kiinnittää huomiota jatkuvan yhteis- ja kehittämistyön näkökulmasta. Ainoastaan osallistamalla eri toimijoita voimme kehittää palveluidemme laatua ja vaikuttavuutta, saaden tukea ja uusia näkemyksiä erilaisten haasteiden voittamiseksi esim. koulukiusaamisen ratkaisemisessa tai syrjäytymisvaarassa olevien henkilöiden auttamisessa.

Teknologian kehittyminen on tuonut mukanaan uudenlaisia mahdollisuuksia mahdollistaen esimerkiksi etätyöskentelyn/-opiskelun. Kaupungin eri toimielimissä henkilöstön työssäjaksamisen ja osaamisen kehittäminen on hyvinvointia lisäävä tekijä. Palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta kaupungin henkilöstön etätyöskentely ei kuitenkaan saisi olla automaatio tuotettaessa lähipalveluita kuntalaisille. On hyvä muistuttaa, että työyhteisöissä fyysisen läsnäolon merkitys on tärkeä työhyvinvointia lisäävä tekijä.

Yhteenveto

Onnistuaksemme visiossa, ”Hyvä, parempi Parkano”, tarvitsemme tiivistä, avointa ja osallistavaa yhteistyötä niin kaupungin omassa toiminnassa kuin eri toimijoiden välillä. Strategiassa seurattavien mittarien tulee olla mitattavissa ja tukea päätöksentekoa ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia. Tavoitteiden toteutumista tulee raportoida osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Strategia ei saa olla ”pakollinen pöytälaatikko-ohjelma” vaan strategian tulee ohjata päätöksentekoa niin, että ohjaavien teemojen kautta lisäämme kaupungin vetovoimaisuutta, elinvoimaisuutta ja ennen kaikkea asukkaidemme hyvinvointia.

Strategian toimeenpanon eteneminen ja onnistuminen vaatii sitoutumista ja säännöllistä asetettujen mittarien toteumaseurantaa. Säännöllisen (osavuosikatsaukset ja tilinpäätös) valtuustotasolle tapahtuvan seurannan avulla varmistamme tavoitteiden yhdenmukaisuuden ja voimme ohjata kehitystyön mahdollisia muutostarpeita.

Vanhus- ja vammaisneuvoston psta

Parkano 09.10.2025

Jaana Männikkö

vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtaja

Liite: Ehdotuksia seurattavista mittareista

Tavoitteiden toteumasta raportoidaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

1) Onnellinen ja elois Parkano	lähtötaso xx.xx.202x	tavoitetaso xx.xx.202x	tilanne xx.xx.202x
Hyvinvointisuunnitelman laadinta (kuntalaiskyselyt)/mittari pidetyt tilaisuudet / kyselyt lkm			
Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin ja harrastusmahdollisuuksiin Kyselyt lkm			
Paikkakunnalla olevien toimivien yhdistysten ja seurojen määrä lkm			
Henkilöstön tyytyväisyys / arvosana ka.			
Sairauspoissaolot yhteismäärä / pv			
Henkilöstön vaihtuvuus lkm			
Etätyöpäivien määrä toimialueittain /pv			

2) Osaava ja verkostoitunut Parkano	lähtötaso xx.xx.202x	tavoitetaso xx.xx.202x	tilanne xx.xx.202x
Yrittäjien tyytyväisyys kaupunkiin kumppanina / kyselyt			
Muualta tulleiden opiskelijoiden määrä lkm			
Opiskelijoiden tyytyväisyys koulutuspalveluihin/ kyselyt			
Vapaa-ajan asuntojen määrä lkm			
Yhdistysten ja seurojen tyytyväisyys kaupunkiin kumppanina / kyselyt			

3) Yrittävä ja elinvoimainen Parkano	lähtötaso xx.xx.202x	tavoitetaso xx.xx.202x	tilanne xx.xx.202x
Työllisyysaste % Työllisten 15-64 vuotiaat % osuus suhteessa samanikäiseen väestöön			
Työttömien osuus % kaikista alueen työttömistä työnhakijoista			
Aktivoiniaste % Aktivointimenettelyssä olevien määrä ka. kk:n aikana työmarkkinatukea saavista henkilöistä			

Aloittaneiden yritysten määrä			
Toimivien yritysten määrä			
Myönnetyt rakennusluvat /kpl			

4) Toimiva ja kestävä Parkano	lähtötaso xx.xx.202x	tavoitetaso xx.xx.202x	tilanne xx.xx.202x
Taloudellinen huoltosuhde alueen ei työllisten määrä suhteessa työllisiin			
Kelan kansallinen terveysindeksi (ent. sairastavuusindeksi)			
Arvio kaupungin omistavien kiinteistöjen korjausvelasta €			
Kiinteistöstrategian päivitys			
Arvioidaan kiinteistöjen tarkoituksenmukainen käyttö			
Valtionosuusrahoitus €			
Omavaraisuusaste			
Kaupungin omistamien vuokratilojen kiinteistökustannukset (korjauskulut) €			